

Oslo, 13.05 2022

Høringsinnspill fra Norsk friluftsliv til NOU 2021:11 Selvstyrt er velstyrt

Vi viser til Helse- og omsorgsdepartementets høring av NOU 2021:11 «Selvstyrt er velstyrt», og behovet for forbedringer av ordningen Brukerstyrt personlig assistanse (BPA).

Norsk friluftsliv er en fellesorganisasjon for 18 norske frivillige friluftslivsorganisasjoner, som til sammen har mer enn 950 000 medlemmer og flere enn 5000 lag og foreninger. Verdien av friluftsliv og fysisk aktivitet for den enkelte er både knyttet til naturopplevelser og helsegevinster. Folkehelseeffekten av fysisk aktivitet, og det å delta i friluftslivet er betydelig.

Friluftslivet er en del av vår felles identitet og kulturtradisjon. Norsk Friluftsliv opplever det som en utfordring at mennesker med funksjonsnedsettelse i mindre grad deltar i friluftaktiviteter sammenlignet med resten av befolkningen. Vi ønsker derfor mer tilrettelegging særlig for friluftsliv nær der folk bor, og det er også her våre medlemsorganisasjoner i stor grad tilbyr kurs og aktiviteter for å gi ferdigheter og mestring i friluftsliv. Friluftsliv er en ypperlig arena for personer med funksjonsnedsettelse. Friluftslivet er i liten grad konkurransepreget, krever i mange tilfeller lite spesialisert utstyr eller lang erfaring for å oppleve glede og mestring.

Vi er kjent med at mange med funksjonsnedsettelse har behov for assistanse for å delta i friluftslivsaktiviteter – både for å komme seg dit, og for å delta i selve aktiviteten. Friluftslivsorganisasjonene gir tilbakemelding om et udekket behov for assistanse som et hinder for at personer med funksjonsnedsettelse kan delta i organiserte aktiviteter. Vi har også et tydelig inntrykk av at manglende assistanse hindrer mange i å delta i egenorganisert friluftslivsaktivitet.

Vi er også kjent med at Norge har ratifisert FN-konvensjonen for funksjonshemmede (CRPD), og at regjeringen ønsker å ta konvensjonen inn i norsk lov. Uavhengig av inkorporering er Norge forpliktet til å realisere konvensjonsforpliktelser. Formålet med konvensjonen er at alle skal kunne delta på lik måte i samfunnet, og kan bli inkludert på viktige fellesarenaer. Som vist til i konvensjonens artikkel 30 inkluderer dette kultur- og fritidsaktiviteter. Her heter det blant annet at Norge er forpliktet til «å sikre at mennesker med nedsatt funksjonsevne har mulighet for å arrangere, utvikle og delta i idretts- og fritidsaktiviteter spesielt beregnet på dem, og for dette formål oppmuntre til at de tilbys hensiktsmessig instruksjon, trening og ressurser, på lik linje med andre». I samme artikkel er det også vist til at Norge, på samme måte som andre stater som har ratifisert konvensjonen, har en særskilt forpliktelse til å sikre at barn får mulighet til å delta sammen med andre i idretts- og fritidsaktiviteter.

Det er et betydelig antall som har behov for assistanse for å kunne delta i friluftslivet. Likevel er det bare et fåtall som i dag får denne type assistanse. Særlig for barn og unge er det problematisk at de ikke får den assistansen de trenger for å kunne delta på inkluderende fellesarenaer og i friluftslivsaktiviteter. Vaner som etableres tidlig kan vare livet ut, og gi grunnlag for gode opplevelser med viktige helsegevinster.

Norsk Friluftsliv er enig i at det sentrale formålet med assistanse er likestilling og deltakelse i samfunnslivet. Det betyr at funksjonshemmede selv må kunne styre og bestemme over assistansen de har fått innvilget, og må kunne bruke denne til deltagelse i friluftslivsaktiviteter. Dette er særlig viktig for barn og unge.

Vi mener derfor regjeringen bør legge til grunn følgende når det gjelder fremtidig lovgivning for funksjonshemmedes assistansebehov:

- Funksjonshemmedes assistanse må ta utgangspunkt i de forpliktelser Norge har etter FN-konvensjonen for funksjonshemmede, slik at assistanse blir et reelt verktøy for likestilling og deltakelse i samfunnet
- Fremtidig lovgivning må sikre likebehandling i tilgangen på assistanse BPA, uavhengig av bostedskommune. Det å flytte forvaltningen av ordningen til staten, slik et flertall i utvalget foreslår, vil gjøre det mulig
- Assistanse må kunne benyttes til deltagelse i friluftslivet, slik det også er forutsatt i artikkel 30 i FN-konvensjonen. Dette har særlig betydning for barn og unge.

Vennlig hilsen
Norsk Friluftsliv

Siri Meland
Fagsjef samfunnskontakt.